

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճեններ և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

22765-

331.1

K-89

1931

15 JAN 2010
31-11
1329
328

ՅԱՎԱՐԱՆԻ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՊԱՐԱՆԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԻՆՍԻՏՈՒԹԱ
ՊԵՏՈՒԽԵԴԵՆԻ
Ակադեմիա Նաւկ
СССР

331.1
Հ - 89

1861

ՀՊԴԳԳ

-264

125 FEB 2013

БИБЛІОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВІДСНОВЛЕННЯ
Академії Наук
СССР

ՅԱՎԱՐԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

Զիոլ. պայմանագիրը հանդիսանելով
յերկաւոտեք պարտավորություն արհմիու-
թյունների և տնտ. որդանների կողմից.
իր բոլոր ժամերով պետք է կառարկի
գոչ ժիշտն տնտ. կազմակերպություն-
ների, այլև ժիշտյունների ժիջեվ կող-
ժակերպված բանգորների կողմից:

ԾՂԵԲՆԻՒԿ

1. Սույն Հավաքական պայմանագիրը
կնքված է մի կողմից Հայաստանի տպագրատ-
կան բանվորների արհմիության Պետհրատի
գործարկությունախափառ՝ Վ. ՄԱՐՈՅԱՆԻ բ-
վորպես «ՊրոՓորգանի» և մյուս կողմից,
Պետհրատի վարչության նախագահ՝ Ն. ՄԱ-
ԿԻՆՑԻ միջև, վորպես «Ճեռնարկություն»,
Հետեւալի մասին:

2. Կոլպայմանագրի հիմնական նպատակն
է՝ ապահովել կատարումն տնտեսական այն

22765

առաջնորդածքների, վոր գըմած և բանվոր գասակարգի առաջ ֆոլտնտեսության սոսցիալիստական վերակառուցման, յերկրի ինդուստրացման և գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման բնագավառում, ապահովել հնգամյակի կատարումը և տարում և այդ հիման վրա բարելավել բանվոր դասակարգի նյութական և կուլտուր-կենցաղային դրությունը: Յենելով վերոշիցալից, Պետհրատի ազմինխարացիան, գործարկումը, բանվոր-ծառայողներն ու խմբագրության աշխատողները պարտավորություն են ստանձնում լրիվ կատարել 1931 թվականի արտ-Փինալլանի քանակական և գորակական ցուցանիշները, և տնտեսական որգանի ընդունած հանդիպական արտֆինպրաններից բրդիսոց առաջադրանքները:

1. ԿՈՂՄԵՐԻ ՊԱՐՏՎԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՆ ՄՐՏՏԵՒՆՊԼԱՆԻ ԿԱՏԱՄԱՍՆ ԱՍՊՈՄՐԻՉՈՒՄ

3. Կողմայմանագիրը կնքվում է փոխադարձ պարտականությունների կատարման հիմունքներով և կողմերը պարտավորվում են ձեռք առնել բոլոր միջոցները, վորպեսզի առնվազն 100%-ով կատարի հանդիպական

արտֆինպրանով ընդունած հետեւյալ հիմնաւելունիշում կուցանիչները:

ա) Կատարել տարեկան ընդհանուր արտադրունքը %-ով

բ) բարձրացնել արտադրողականությունը %-ով

գ) իջեցնել ինքնարժեքը %-ով

դ) սլահպանել աշխատավարձի ընդհանուր Փոսնդը

4. Յենելով արդեն աշխատանքի ծեթող գործած սոցմրցակցության ու հարգածայնության նշանարանից, Պետհրատի բանվոր-ծառայողները, վորպես հարվածային գործարանի աշխատավորներ պարտավորվում են վերջ տալ ուշացումներին, հոսունության, ինքնամբրացման միջոցով, պայքարել սիմուլիացիայի, պրոպուլների և կեղծ հարվածայնության դեմ, ել ավելի ուժեղացնել աշխատանքային դիսցիլիբրան՝ կատարելով ներքին կանոնադրության ընդունված կետերը:

5. Պետհրատի բանվոր-ծառայողները, խմբագրության աշխատավորները Յերեվանի Բանկոսպի աշխատանքներն ուժեղացնելու համար պարտավորվում են ժամանակին մուծել փայտագնարները և ուժեղացնել բան-

վորական հսկողությունը Բանկոոպի խա-
նութեների, ճաշարանների վրա-շեֆություն
վերցնելու միջոցով. բայց ժիկույշն ժամա-
նակ պահանջում, վոր բանկոոպը Պետհրա-
տին կից բաց անի ճաշարան, յերկու հերթի
րութեա և սպասարկման գործն ել ավելի
կանոնավորի:

2. ԱԴՄԻՆԻՍՏՐԱՑԻԱՅԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

6. Վորպեսզի արտփինապլանի 100%-ով
կատարումը ձեռնարկության կազմից ապա-
հոված լինի, ադիմինիստրացիան պարտա-
վոր և ժամանակին միջոցներ ձեռք առնել,
վորպեսզի ճիշտ կազմակերպվի արտադրու-
թյան պրոցեսսը, հիմք ունենալով սոցիս-
լիստական ուսցիոնալացումը, ձեռնարկու-
թյունը ապահովված լինի հումուզթով
(թողթ, ներկեր, տառեր, գործիքներ և
այլն), վորոնց պակասությունը պլանի կա-
տաման վրա կանդրադառնա:

7. Մինչև 1931 թ. մարտի 15-ը արտփին-
ապլանները իր հիմնական ցուցանիշներով
պետք է հասցված լինեն ցեխերին և անհատ
բանվորներին:

8. Այս պլանի թեթևունը — Պանների կատարման
և սոցմրցման արդյունքների մասին արժեքինի-
տրացիան առնվազն ամիսը մեկ անգամ ցեխե-
րի ժողովներում, արտխորհերտացություննե-
րում և կամ կոլեկտիվի ժողովում՝ պարտու-
թորթում և տալ գեկուցում:

9. Մարտ ամսից սկսած պետք է կատարել
Հատուկ հաշվառում սոցմրցման և հարգա-
ծայնության ու անհատ բանվորների առա-
ջարկների տեսական եֆեկտների արդյունք-
ների, դրա համար նախորոք մշակելով հա-
տուկ ձեռ, վորը համաձայնեցնել իրենց
բանվորների հետ:

10. Պլանով նախատեսված և հաստատված
պարզեվատրման ֆոնդը ոգտագործել ա-
ռանձին յեռամսյակներին կամ կիսամյակնե-
րի կատարման արդյունքները պարզելուց
հետո ժամանակի ոգտագործումը թույլատրվում
և արտադրական խորհրդակցության և գոր-
ծարկումի համաձայնությունից հետո :

11. Բանվորական ուժի հսկության գեձ
պայքարը ավելի ուժեղ կերպով տանելու
համար ձեռնարկության ադմինիստրացիան
պարտավորվում է աշխատանքի ընդունումը
կատարել գործարկումի համաձայնությունը
ստանալուց հետո :

Յ. ԿՈՒՏԾ ԿԵՆՑԱՐԱՅԻՆ

11. 1931 թ. ընթացքում վերջնականապես ավարտել 1930 թ. ընթացքում սկսված բանվորական բնակարսնի կառուցումը իր 2-րդ ժամանակը և թե 1931 թ. ընթացքում նախատեսվածը, ողտագործելով այդ նպատակի համար հատկացված դուռադրները, հատուկ պայմանագրեր կնքելով այդ առթիվ Հայութիշինի հետ :

Բանվորական շենքում պետք եւ լինի մասուր և մանկապարտեզ, կարմիր անկյուն, հանրակացարան և բանկուապի խանութ իր բուրու հարմարություններով :

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԵԶ
պետք եւ իր տվատանքները սկսի 1931 թ. գործոցական սեղոնին և ձեռնարկությունը պարտավոր ե հողալ մանկապարտեզի տաքացման, լուսավորության ծախսերը ու հատկացնել մեկ ռոբալ:

12. Բանվոր-ծառայողների ոեալ աշխատավարձը ել ավելի ապահովելու և բանվորական մատակարարման գործին ոժանդակելու համար Գետհրատը պարտավոր ե աշենառու յերկու ամսվա ընթացքում հիմնարկության կից բանալ հաշարանի համար

վայր, և Բանկուապի վարչության հետ հասուն պայմանագրի կնքելու միջոցով, սպասարկել բանվոր-ծառայողներին տաք ճաշ հայթայթելով :

13. 1931 թվի մինչև ապրիլի 1-ը վերջաննել ակումբի կառուցումը, զորը բացի մի մեծ դահլիճից, պետք և ունենա յերկու առանձին սենյակներ համապատասխան կառույցով, ուղիո, մի կինո ապարատ և հարցարություններ :

14. Գետհրատում տպագրված բոլոր տեսակի գրականությունից մեկական որինակ հատկացվում ե կարմիր անկյան կից գրադարանին :

1. ՄԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ. — Գետհրատում աըպագրված բոլոր տեսակի գրքերից և ֆուրնայներից բանվորները ստանում են ինքնարժեքով, գործարկում միջոցով մեկական որինակ

2. ՄԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ. — Թերթերի վրա աշխատող բանվորներին, սրբագրիչներին և իժբագրության աշխատակիցներին որվում և մեկական որինակ թերթ, ձեռնարկության հաջողնություն :

15. Գետհրատը պարտավոր ե տարեկան իր ոգուածի 10%-ը հատկացնել բանվորների կենցաղը բարելավող Փոնդին :

16. Գործարկոմի համար ձեռնարկությունը հատկացնում է առանձին սենյակ իր բոլոր հարմարություններով՝ միևնույն ժամանակ հոգալով նրա տաքացման, լուսավորության և հեռախոսի ծախսերը։

17. Ձեռնարկությունը գործարկոմի պահպանության համար վճարում է բաժանված բոլոր տեսակի աշխատավարձի մեկ ու կես տոկոսը ($1\frac{1}{2}\%$)։

Այս հատկացումները պետք է կատարվի վոչ ուչ աշխատավարձը բաժանելուց յերեք որ հետո։

18. Աղմինիստրացիան պարտավոր է բանվորների կողմից տրված գյուտերի և առանձին արդյունաբերությանը վերաբերող առաջարկները քննության առնել հինգ որվանիքում։

Այն գյուտարարի առաջարկությունը, վորը կընդունի արտադրական խորհրդակցության, գյուտարարությի և աղմինիստրացիայի կողմից, գյուտարարական ֆոնդից նրան պետք է տրվի պարզե և գյուտը պատրաստելու համար անհրաժեշտ գումար, համաձայնեցնելով այն գյուտարարական բյուրոյի հետ։

19. Պետհրատի վարչությունը պարտավոր է հոգ առանձին, վոր տպելու

համար տպարան ուղարկած բոլոր տեսակի նյութերի բնագրերը (լրագրի գործիք, գույնայների, բրոցյուրների և այլն) լինեն մաքուր՝ պիտանի ընթերցանության համար, առանձնապես հատուկ անուններն ու թվերը պարծ գրված, մեքենայագրված և վերջնական խմբագրության։ Սրբագրատանը պետք է լինեն քարտեզներ, որացույցներ, բառարաններ և այլ ուղղեցույցներ, ինչպես և պահարաններ բնագրերը պահելու համար։

20. Սրբագրիչների (թերթերի և մյուսների) աշխատանքի համար պետք է հատկացվի լուսավոր, մաքուր, տաք և զիշերգա համար անհրաժեշտ լուսավորությամբ սենյակ։

4. ԳՐԾԱՐԿՈՄ. ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ-ՆԵՐԸ

21. Պետհրատի գործարկոմը պարտավորություն և վերցնում իր վրա, վորաբեսզի հատուկ հոկողություն ունենա կողմերի կողմից վերցրած պարտականությունները ժամանակին կատարելու և այդ պարտականություններին անժիշտականորեն ոգնելու համար։ Յերեք ամիսը մեկ անգամ կազմակերպվում է մասսայական սուրուցում, սույն

պայմանագրի անշեղորեն կիրառումը ապա-
հովելու համար :

22. Արտադրական հանձնաժողովի աշխա-
տանքները լրիվ չափով վերակառուցվելու
յի մինչև ապրիլի 1-ը և աստաղբարական խոր-
հըրգակցության միջոցով ու գործարկումի
անժիջական զեկավարությամբ ժամանակին
քննության առնել արտադրաւթյան և արդ-
ֆինանսականների կատարման խոչընդուռ հան-
գիսացող բոլոր այն խնդիրները, վորոնք կը-
ծագեն գործարանում և կամ կառաջադրվեն
բանկորների կողմից :

23. Եւենելով պարտադիր ուսման խոչըր
նշանակությունից, գործարկումը հանձն և
առնում բանվորների 8-15 տարեկան յերեխա-
ներին տեղափորել գպարցներում, միության
հետ բաց անել լիկայան՝ անդրագետ ու կի-
սադրագետ բանվորների և նրանց ընտանիքի
անդամների անդրադիտությունը վերացնելու
համար : Գործարկումը հանձն և առնում կար-
միր անկյունի տշխատանքները վերակառու-
ցել այնպիս, վորագետի կարողանան սպա-
ռարկել բանվոր-ծառայուների կուլտ . պա-
հանջներին, ակումբում կազմակերպելով հա-
տուկ գրադարան-ընթերցուրան, գրամատի-
կական խումբ, յերաժշտական սեկցիա և ամ-
ստիկան յերկու անդամ կազմակերպել յերե-

կուներկայացումներ, կազմակերպել ռուսաց
լեզվի ուսուցման և ողբուզ ու քաղաքակ-
ներ :

24. Գործարկումը հանձն և առնում բան-
վորության սպասարկման գործը այնպիս կազմակերպել, վորագետի բանվորը ինքը շատ ժամանակ չկորցնի դրա համար, նախո-
րոք այդ հնարավորությունները ատեղծելու
համար բանակցելով Բանկոսպի և այլ մա-
տակարարող հիմնարկների հետ :

Գործարկումը հանձն և առնում հատուկ
հսկողություն սահմանել հիմնարկությունն
կեց բացվելիք ճաշարան-բութետի աշխա-
ներին և մինչույն ժամանակ աշխատել, վոր-
ուանքներին և մինչույն ժամանակ աշխա-
տել, վորագետի հնարավորության դեպքում
հիմնարկության կեց բաց արգի փակ բաշ-
խիչ խանութ :

25. Գործարկումը հանձն և առնում գիս-
ցիսլինան ուժեղացնելու, հոսունության
դեմ պայքարելու և հարգածայնությունը ու
սոցքրցումը ել ավելի ուժեղացնելու համար
ձեռք առնել բոլոր միջոցները և այդ ուղ-
ղությամբ մորիւթյացիայի յենթարկել պրոֆ-
ակտիվիտետի ամրացներին և ամրացներին :

5. ԱՇԽԱՏՄԱՆՔԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՆ ՈՒ ԱՐ- ԶԱԿԵԼԸ

26. Զեռնարկության աղմինիստրացիան պարտավորվում է աշխատանքի ընդունել առաջին հերթին արհմիության անդամներին՝ բացառապես Աշխ. Բորսայի ժիջոցով. ժիաժամանակ աղմինիստրացիան պարտավոր է ուսումնին հերթին աշխատանքի ընդունել ձեռնարկության հարվածային բանվորների յերեխաներին. բացառությամբ թերթերի վորոտկայ աշխատաղների ու ժամանագետների, փորոնց ընդունելությունը կատարում է աղմինիստրացիան նախորոք համաձայնեցնելով Միության հետ:

ՄԱՍՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Բոլոր աեսակի աշխատաղների ընդունելության դեպքում պատիստրացիան պարտավոր է յերկու որևորի ժամանել ձեռնարկության զորագիծին. Գործարկումին իրավումը է վերապահվում յուրաքանչյուր նոր ընդունվող բանվորացուղի նկատմամբ հիմնավորված բացառիկ տալու յերկու որվա ընթացքում, յերեւ աղմինիստրացիան գործարկումի պատճեռաթագան հետ չի համաձայնվում է կոնֆլիկտային կարգով:

27. Փորձեական աշխատանքի ժամանակամիջոցը բանվորների համար առհմանվում է աշխատանքային Յ որ, ծառայողների ու խմբագրատունների համար 12 որ, վորոի ընթացքում աղմինիստրացիան վորաչում է նրա պիտանիությունը և աշխատավարձի չսիլը: Հիշյալ ժամանակամիջոցից ավել պահանջաներն անցնում են ձեռնարկության հաստիքի մեջ:

28. Մեկ ամսից վոչ ավել ժամանակով աշխատաղները՝ ժամանակը լրանալիս արձակվում են աշխատանքից առանց լուծարացնին հատուցման, իսկ սահմանած ժամկետից ավել պահանջաները մեխանիկորեն հաշվում են անցած ձեռնարկության հաստիքի մեջ.

29. Հաստիքի կամ արտադրության կը բառաման դեպքում առաջին հերթին հավասար վորակի ունեցողներից կրծառվում են վոչ ժիության անդամները և ընդունվով քիչ ժանրաբեռնվածները:

30. Աշխ. որենսոգրքի 47-րդ հոդվածի «Ա» և «Յ» կետերի հիմունքներով արձակելը կիրառվում է Միության նախնական համաձայնությամբ:

Զեռնարկների լուծարքի կամ նրանց հուսորիների կրծառման դեպքում իմոդիբը

լուծվում և անու. մարմնի և գործարկութիւնները:

ՆԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ. — Տպագրիչ Արքմին-
թյան կենտ. Վարչության և գործարկութի ան-
դամների կրթաւուն հարցը աստվածոք պետք
և համաձայնեցվի գործարկութի և ժիռւթյան
կենտրօնական Վարչության հետ:

31. Բոլոր զեսպերում արձակման յենթարկված աշխատակիցները, փաստորեն աշխատանքից ազատված են համարվում իրենց հասանելիքները ստանալուց հետո :

32. Թագիկոնալիդացիայի և մերանիզացիայի հասկանքով կրծառվագանքները ստանում են մեկ և կեռ ամսվա նպաստ, յերեք ամսվա միջն աշխատավարձի չափով, բայց վոչ պակաս՝ տվյալ աշխատակցի վերջին ամսեկոն աշխատավարձի չափով :

ՅՅ. Բանվոր-ծառայալսկիները պաշտօնից արձակվելու (կրծագիւղու) դեպքում լուծարքային հասուցում են ստանում 15 որվա աշխատավարձի չափով, անկախ նախազգույնութեա:

34. Այս դեպքերում, յիր գործողված աշխատակիցը չի կարողացել տալ պահանջակ նիստի հաշվետվություններն ինֆորմացիա՝ իրենցից անկախ պատճառներով (նիս-

տի չկայանալը, թերթին հետաքրքրութ նյութի բացակայությունը և այլն) նրան արվում է պատիքրված նյութի նորմալ գնահատության 50%-ը:

35. Թերթելի ամենորյա աշխատակիցները (սրբագրիչները, գեշերային եքսպերտները, տպարանի մշակները և հաշվիչները), առաջին հերթի աշխատանքների համար ստանում են 10 %, իսկ 2-րդ հերթի համար՝ 20 %, իմանական կոպարից ավել:

ՄԱԿԱԲՐԱՒԹՅՈՒՆԻՆ. — Առաջին հերթին ուշ
խառանք համարվում է և հիշյալ աշխատակից-
ների համար յերեկուան ժամը 4-րդ ժիշտի
10-րդ, ինչ 2 հերթի աշխատանքը հաջփոս է
և գիշերից ժամը 10-րդ ժիշտի առավագայուն
ժամը 5-րդ:

36. Յեթե անկախ աշխատավորների
կամքից, նա չի արտադրել այնքան, վորքան
պահանջվում է ավյալ կողմարով և Փիքոսի
(թերթերի ժամանակավորապես ծանրաթեռ-
նը) ամենը լինելիք ուրիշ նյութերով, թերթերի
չերթական համարների անկանոն հբատարա-
կումը կամ հրատարակման ժամանակավոր
դադարումը) այդ հանգամանքն առիթ չի
կարող ծառայել, վորպեսզի սահմանված
ուխտագիտարձը կը բարձրականացնի:

37. Խմբագրության պատվերով ժամանակին հանձնված գրաւեկան խոշոր պատվերը, վորը անպետքաշրջաված և խմբագրության կողմից, վարձատրվում և նրա նորմալ գնահատության 50%-ի չափով, իսկ անպիտված փոքր նյութի համար վարձատրություն չի տրվում:

ԵԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ. — Այս կետը չի տարածվում թերթերի թարդմանիների վրա:

38. Տպագրության համար ընդունված (տպարան ուղարկված և նրա տպագրության համար խմբագրության կողմից հեղինակին հավաստիացրած) բայց ինչ ինչ պատճառներով չտպված նյութը գնահատվում է վորպես տպագրված:

6. ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԺԱՄԵՐ

39. Գետհրատի տպարանում աշխատանքի տեղությունը սահմանվում է 7 ժամի բանվորական որով:

Գրասենյակի և թերթերի խմբագրությունների աշխատակիցները՝ աշխատում են և կես ժամ (հաշված հանգատի կես ժամը):

40. Տպարանում առաջին և յերկրորդ հերթի աշխատանքները կատարվում են 7 ժամով. 3-րդ հերթի աշխատանքները 6 ժա-

մով: 6 ժամ աշխատում են նաև ցինկոպրաֆիայի տրախելչեկները և ԲՈՒՀՀ-երի ուսունողները:

ԵԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ. — Այս բանվորները, վօրոնք աշխատում են առաջին և 2-րդ հերթերին՝ կատարելով գործարքային աշխատանքածըթի փոխադրվելիս ժեկ ժամ պահանջմանը գիրած ստանում են հատուցում՝ համաձայն Աշխ. Որենսդրքի 96-րդ հոդվածի: Գիշերային աշխատանքի ամեն մի ժամար վարձը համապատասխան չափով ավելանում է: Գիշերային մի ժամը վարձարվում է ինչպես յերեկով մի ժամի 8/7-ականը (հոդված 94) և 6/5-ականը (հոդված 95):

ԵԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ. 2. — Գործավարձով աշխատելիս՝ բանվորներն այդ գեպքում, բացի գործավարձի հաշվով ստացած աշխատավարձից, ստանում են գիշերային աշխատանքի ամեն մի ժամի համար իրենց կատեգորիայի ժամավարձի 1/7-ականը կամ 1/5-ականը (հոդված 94—95):

ԵԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆՆ. 3. — 3-րդ հերթին չի թույլատրվում աշխատել անչափահաներին և կանանց:

41. Գիշերային աշխատողների համար

Հիմնարկությունը պարտավորվում է հաս-
կացնել մի առանձին սենյակ, զորտեղ հնա-
րավոր լինի հանգստանալ մինչև աշխատան-
քի անցնելը, կամ աշխատանքից հետո՝ մին-
չև տուն գնալը:

7. ԱՇԽԱՏԱՎԱՐՁԸ

42. Գետհրատի առարանի բոլոր բան-
փորները և Վարչատեխնիկական անձնա-
կազմը աշխատավարձ են ստանում ժամա-
գարձային սիստեմով: Ամսական աշխատան-
քի ժամերը հաշվվում են 171 ժամ և աշխա-
տավարձը բաժանվում է տվյալ ժամերի վրա
ու դուրս և բերգում մի ժամագարձը:

ՕԱՆՈԹ-ՈՒԹՅՈՒՆ: — Ժամագարձով աշխա-
տավարձ չեն ստանում՝ առարանի գերեկոսո-
րը, ապարանի վարիչները, սաշխանալիզատո-
րը, տեխի ինստրուկտորը, զրառենյակային ծա-
ռայողները և խմբագրության աշխատադիրը:

43. Զենոնարկության մեջ գոյություն և
ունենում հետեւյալ 5 տարի ֆայլին ցանցը՝

ա) աշակերտական, վորոնց առաջին
կարգի համար վորոշվում է ամսեկան 22 ո.
63 կ., իսկ մի ժամանակը՝ 13.5 կոպեկ: Հե-
տագա կարգերի դրույքները սահմանվում ե

4 կարգանոց ցանցով՝ 1:1.9 հարաբերակա-
նով:

Կարգ	Կոհիցինում	Մի ժամգա	Որդա	Ամսական
1	1	13.5	94.3	22—63
2	1.2	16.2	113.2	27—16
3	1.5	20.3	141.5	33—95
4	1.9	25.7	149.2	43—00

բ) բանվորական, վորոնց առաջին կար-
գի համար վորոշվում է ամսեկան 32 ո. 33
կոպ.՝ իսկ մի ժամգանը 19.2 կոպ.՝ հետա-
գա կարգերի դրույքները սահմանվում են 8
կարգանոց ցանցով՝ 1:2.8 հարաբերականով:

Կարգ	Կոհիցինում	Մի ժամգա	Որդա	Ամսական
1	1.	19.2	184.7	32—33
2	1.2	53.0	161.6	38—80
3	1.45	27.8	195.3	46—88
4	1.7	32.6	229.0	54—96
5	1.95	22.4	262.7	63—04
6	2.2	42.2	206.3	71—13
7	2.5	48.0	336.8	80—83
8	2.8	53.8	377.2	00—52

գ) ծառայողական, վորոնց առաջին
կարգի համար վորոշվում է ամսեկան 45 ո.
75 կոպ.՝ Հետագա կարգերի տարիփային
կոպարը վորոշվում է համաձայն հետեւյալ

տարիֆային ցանցի՝ 1:4,5 Հարաբերությունը:

Կարգ	Կոեֆիցիանտ	Կարգ	Կոեֆիցիանտ
1	1,0	7	2,8
2	1,2	8	2,9
3	1,4	9	3,8
4	1,7	10	3,7
5	2,0	11	4,1
6	2,3	12	4,5

Դ) Վարչա-տեխնիկական, վրոնց առաջին կարգի համար վորոշվում են ամսեկան 88 ռ. 32 կ. հետազա տարիֆային դրույքները սահմանվում են 12 կարգանոց ցանցով 1:3,0 հարաբերականութեանով:

Կարգ	Կոեֆիցիանտ	Կարգ	Կոեֆիցիանտ
1	1,0	7	2,1
2	1,1	8	2,3
3	1,3	9	2,5
4	1,5	10	2,7
5	1,7	11	2,9
6	1,9	12	3,0

Ե) Խմբագրական աշխատավորներ, վրոնց առաջին կարգի համար վորոշվում են ամսեկան 63 ռ. 07 կոպ., հետազա տարի-ֆային կոպարը վորոշվում են համաձայն հետևյալ տարիֆային ցանցի:

Կարգ	Կոեֆիցիանտ	Կարգ	Կոեֆիցիանտ
1	1,0	8	2,2
2	1,1	9	2,2
3	1,2	10	2,6
4	1,4	11	2,8
5	1,6	12	3,0
6	1,6	13	3,2
7	1,8	14	3,4
		15	3,6

45. Աշխատավարձը, գործավարձային և բոլոր այլ տեսակի վարձատրությունները կատարվում են ամիսը յերկու անգամ՝ բանվորների համար ամսի 5-ին և 20-ին, իսկ մյուս աշխատավարձների համար ամսի 1-ին և 16-ին, աշխատանքի մոմենտում:

45. Զեռքով շարվող լրագրերի վրա աշխատող բանվոր-ծառայողները, գրաշաբները, սրբադրիչները և յերես կապողները, վրոնց վրա վորեե լրագրի ամբողջ շարվածքը, յերես կապելը և սրբագրելը վորոշ ժամանակում լրացնելու պարուականությունն է դրված, ստանում են լրացուցիչ վարձատրություն հիմնական դրույքի 10%-ի չափ (ինչպիսի թերթերն են «Թ. Հ.», «Կարմիր Զինվոր», «Ավանդարդ», «Մաճկայ», «Սոս».

իլրավ» , «Կըզըլ Շաֆակ» , «Գյուղ . բան-վոր» :

ՄԱՆՈՒԹՅՈՒԹՅՈՒՆՆ . — Այս բոլոր տպագրիչները և սեփակառք բանվորները, վորոնք սպասարկում են լրագրի տպագրության աշխատանքներին, նրանք նույնպես ստանում են իրենց հիմնական գրաւորի 10 % -ը, վորագուհավելյալ վարձարարություն իրենց փառացի աշխատած ժամերի համար :

46. Լինուտիպի, սատացիոնի և սաերի-ստիպի բաժինների աշխատաղ բանվորներն ու աշտկերտները անխութիր ստանում են հավելյալ վարձարարություն իրենց հիմնական գրաւորի 10 % -ի չափով՝ վորագես վնասակար, անհորմալ ցեխերի և լարված աշխատանքի համար :

47. Պետհրատում գոյություն ունեցող բոլոր ցեխերի աշխատանքները (բացի գրա-սենյակից և իմբագրությունից) կատար-վում են գործադարձով :

48. Պետհրատի տպարանում գոյություն ունեցող բոլոր ցեխերի գործադարձային նորմաները վերանայվում են և սահմանվում են : Նորմաների և գնահատումների վերա-նայումը պետք է ապահովի՝ արտադրողա-կանության և աշխատավարձի բարձրացման

նկատմամբ 1931 թվի պլանով նախատեսն-վասծ առաջտղբանների կատարումը :

ա) Մեկ բանվորի միջին արտադրանքի աճումը 1930 թվի հանդեպ՝ 26-27 թ. կայուն արժեքով 29,4 % :

բ) Մեկ բանվորի միջին աշխատավարձի աճումը 1930 թվի հանդեպ 3,5 % :

49. Գործադարձային ձևով են աշխա-տում նաև թերթերի, ժուրնալների և բրո-ցուրների սրբագրիչները :

ՄԱՆՈՒԹՅՈՒԹՅՈՒՆ . — Հետեվյալների ար-տադրանքի նորմաները և գնահատումները կցում են ուշյն պայմանագրին :

50. Արտադրանքի նորմաները սահման-վում են աեխնիկական չափագրման (իրո-նոմետրատի և բանվորական որվա լուսանը-կարման) տվյալների հիման վրա՝ աեխնի-կապես հնարավոր առավելագույնը — յե-նելով ձեռնարկության փաստական պարման-ներից և միջին բանվորի հաշվով :

1. ՄԱՆՈՒԹՅՈՒԹՅՈՒՆ . — Զեռնարկության այն ցեխերում և աշխատանքի առանձին պրոցես-ներում, վորոնեղ աեխնիկական չափագրումը հնարավոր չէ, նորմաները կարելի յե սահմա-նել հաշվառման և վիճակադրական տվյալնե-րի հիման վրա :

2. ՆՈՐՄԱԹՈՒԹՅՈՒՆՆ. — Նորմաները սահ-
մանելիս պետք է հաստատել նաև այլամանու-
ները կատարելու համար մեջենային սպասար-
կով՝ բրիգադայի անհրաժեշտ շատու:

51. Վերանայվող և նոր սահմանվող
դործավարձային նորմաներն ու գնահատում-
ները կատարում ե աղմբինխատրացիան և հաս-
տառում ե Գ. Կ. Հ., իսկ կիրառվում են
հաստատման որից մինչև մեկ տարի ժամա-
նակով:

52. Աղմբինխատրացիան պարտավոր ե ա-
ռանձին պրոցեսների նորմաները ու գնա-
հատումները մինչև ԳԿՀ-ի հաստատության
դնելը, հանձնել գործարկումին՝ բանվորական
հանձնաժողովներում և խորհրդակցություն-
ներում քննելու և մշակելու համար:

Գործարկումին հանձնելուց հետո 10 որ-
վա ընթացքում նորմաները պետք ե հաս-
տառվեն ԳԿՀ-ի կողմից: Յեթե այդ ժամա-
նակամիջոցում նորմաները ԳԿՀ-ի կողմից
հաստատված ըլինեն, աղմբինխատրացիան դը-
րանք կիրառի անկախ հաստատումից: Տա-
րածայնությունները լուծվում են սովորա-
կան կարգով. իսկ աշխատանքի հաշվարկու-
մը կատարվում ե 55-րդ կետի համաձայն:
Նոր սահմանված կամ փոփոխված նորմանե-
րը և գնահատումները պետք ե ձեռնարկու-

թյան մեջ կիրառվեն՝ բանվորներին հայտա-
րարելուց մեկ որ հետո միայն:

53. Գ.Կ.Հ.-ի ընախատեսած առանձին
աշխատանքների նորման և գնահատումը կա-
տարում ե աղմբինխատրացիան և հայտնում ե
աշխատողներին մինչև աշխատանքը կատա-
րելը: Աշխատողը գնահատման հետ համա-
պայն ըլինելու դեպքում վեճը լուծվում ե
Գ.Կ.Հ.-ը, այդ մասին իրենց հայտարարու-
թյուն արվելուց 24 ժամվա ընթացքում, ըստ
վորում, բանվորն իրավունք չունի իրեն
տրված աշխատանքը դադարեցնել ու չկա-
տարել:

54. Յեթե ԳԿՀ-ի նորմաները և գնահա-
տումները հաստատելիս կողմերը համաձայ-
նության չգան, աշխատանքը պետք ե կա-
տարվի աղմբինխատրացիայի նշանակված նոր-
մաներով և գնահատումներով: Այդպիսի
կործերի համար տրված վճարը համարվում
է կանխավճար: Վերջնական հաշվարկը կա-
տարվում է՝ նորմաները կոնֆլիկտային որ-
դաններում հաստատվելուց հետո՝ առաջին
վճարի միջոցին:

ԾԱԽՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Յեթե տեխնիկանազես
հաաազոր չե գործը դատասեր, նախ բան
բանվորին հանձնելը, ապա այդ դեպքում

գնահատումը կատարվում է այն հաշվով, վոր
տվյալ շաբաթվա ավելորդ աշխատավարձը
գնարիի հետագա շաբաթվա աշխատավարձի
հետ:

55. Գործավարձային գնահատումները
կատարվելու յեն աշխատանքի բնույթով և
չոչ թե աշխատանք կատարող անձի կարգով
(դրույթով):

56. Վերանայված արտադրանքի նորմա-
ները և գործավարձային գնահատումները
այս կամ այն բաժանմունքում կամ ամբողջ
ձեռնարկության նկատմամբ կարող են վե-
րանայիլ գործարկոմի և անտոմարմնի փոխ-
համաձայնությամբ, ս'իսկ այն դեպքում,
յեթե նորմաների կիրառման ժամանակաշր-
ջանում տեղի յեն ունենում կազմակերպչա-
կան և տեխնիկական այնպիսի բարեկար-
գումներ, վորոնք բարձրացնում են բանկո-
րի արտադրողականությունը:

57. Պետհրատի տպարանի բոլոր ցեխե-
րում աշխատող 4-րդ կատեգորիայի մեջ յե-
ղած աշակերտները պետք է մտնեն գործա-
վարձայինի մեջ, իսկ այդպիսիների դուրս
մնալու դեպքում աղմինիստրացիան պար-
ապուր է վճարել իրենց հիմնական դրույթի
20%-ը, վորպես հավելյալ վարձատրու-
թյուն:

28

58. Գործավարձային ձեռվ աշխատող
բաժանմունքների ավագ և ոժանդակ բան-
վորներն ստանում են հիմնական համելյալ
կայուն տոկոս, վորը վորոշում և աղմինիստ-
րացիան և հաստատում Գեշ-ն: Բայց այն
հաշվով, վոր նրանք պահաս չստանան նույն
բաժնի վրակյալ բանվորների միջին աշխա-
տավարձից:

59. Գործավարձային աշխատանք կա-
րող է կատարվել թե անհատական, թե բրի-
գարգային և թե կոլեկտիվորեն: Կոլեկտիվ
կամ բրիգադային աշխատանքի գեպքում
իմբի աշխատավարձը բաժանվում է նրա ան-
դամների միջև ըստ իրենց բանվորական ժո-
մերի քանակի և սահմանված կարգերի:

1. ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ: — Կոլեկտիվի կամ
բրիգադայի մեջ մանդիների ընտրությունը
կատարում և աղմինիստրացիան:

2. ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ: — Վերանայվող և
սահմանվող գործավարձային նորմաները
գետառումների ցուցակը կցվում է ուղին
գայմանողին:

60. Վնասակար արտադրության մեջ
բանվորական կրծատված որով աշխատող
անձանց, ինչպես նաև մեկ ժամով չուտ ա-
կատված ուսանողների համար գործավարձա-

29

լին գնահատումները սահմանվում են նույն
ձևով՝ արտադրության նորման բաժանելով
նբանց կրծատ բանդորական որվա ժամերի
լրա:

61. Արտաժամյաները վճարվում են վոչ
թե բանվորի հիմնական վրույքով, այլ նրա
փաստացի ստացած գումարով:

62. Խորհրդային Հայաստան թերթի
թարգմանիչների համար Փիքս հոնարար վո-
րոշվում է ամսական 120 ռուբլի, վորի գի-
մաց ամեն մի թարգմանիչ որական տալու
յի 250 տող 3 և $\frac{1}{2}$ կվաղրատանոց թարգ-
մանություն:

63. Թարգմանությունների վարձատրու-
թյան շաբաթ հաշվվում է հետեւյալ նորմանե-
րով:

ա) Կորպուսի տողավարձը հաշվել 2,3
կոպեկ.

բ) Պետիտի տողավարձը հաշվել 2,8 կո-
պեկ.

գ) Կազմած մեծ նյութերը (ձառեր, գե-
կուցումներ և հողվածներ) հաշվել $\frac{1}{2}$ կո-
պեկով ավել մեկ տողի համար, այսինքն
կորպուսը 2,8 կոպեկ, պետիտը՝ 3,3 կոպեկ:

ՑԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— Հիշյալ նորմայից ու-
ժեկի կատարվող թարգմանությունները կո-

տարվում են ժամանակաշրջակա տողավարձի հաշ-
վով:

64. Թարգմանիչների Փիքս Հօնօրարև
տրվելու յե հոնորարների հետ միասին վաշ-
ուչ յուրաքանչյուր ամսի 10-ը և 25-ը:

65. Այս թարգմանիչները, վորոնք խըմ-
րագրության հաստիքի մեջ չեն մտնում,
այդպիսիններին թույլ չի տրվում թարգմա-
նություններ կատարելու, իսկ բացառիկ
զեպքերում այդ հարցը համաձայնեցնել գոր-
ծարկոմի հետ:

66. Խմբագրության աշխատողներին
թույլ չի տրվում միաժամանակ տարբեր
հիմնարկ-ձեռնակներում աշխատել:

67. Գործավարձային աշխատանքների
մեջ նորմալ (բնական-չափավոր) փչացում-
ների համար բանվորի աշխատավարձից վո-
շնչ չի պահանջվում:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— Փչացումի չափավոր
տոկոսը սահմանում է աղմբիստրացիան և
հաստատում ԳԿՀՆ:

68. ՑԵԹԵ փչացումի տոկոսը նորմայից
րաբձր է և կամ յեթե փչացումը նախատես-
նըված չե, այդ դեպքում՝

բ) ՑԵԹԵ փչացումը հետևանք է յեղել

բանվորի տնկութության, փշացած արտա-
գրանքը չի փարձատրվում, իսկ նորմայից
բարձր փշացածի համար արժեքը հետ և
դանձվում բանվորի աշխատավարձից, սա-
կայն այն հաշվով, վոր յուրաքանչյուր ան-
դամ գանձիկիք գումարը նրա շարաթական
աշխատավարձի ½-ից ավելի չլինի:

բ) Յեթե փշացումը բանվորի մեղքը չե,
այլ նյութի, գործիքների վատ վորակը, այդ
գեպքում փշացած ապրանքը վարձատրվում
է սահմանված գնահատման կամ բանվորի
նախորդ յիշեք ամիսների միջին աշխատա-
վարձի համեմատ:

69. Կատարվող աշխատանքի համեմատ
աղմինիստրացիան բանվորներին և ծառա-
յոկներին հանեսկում և տարիֆային կարգով,
համաձայն Համամիութենական ՏԱԲԱՍ
կենտկոմի կարգացանցի տպագրված 1930 թ.
բանվորը նշանակված կարգի հետ չհամա-
ձայնվելու գեպքում հարցը լուծվում է ԳԿՀ
տված հայտարարությունների կարգով:

70. Բանվոր-ծառայողների բարձր կար-
ժից իջեցնելը կարող է տեղի ունենալ ԳԿՀ-ի
կողմից պարզված հետեւյալ գեպքելում՝

ա) Յեթե աշխատանքի վորակը չի հա-
մապատասխանում նշանակված կարգին և
յեթև այդ անպետքությունը պարզվում է

սկզբնական կարգի նշանակելուց հետո աշ-
խատանքը ընթացքում:

բ) Կարգի իջեցման չհամաձայնվող բան-
վոր-ծառայողները կարող են արձակվել ընդհա-
նուր հիմունքներով՝ ստանալով 15 որվա մի-
ջին աշխատավարձը (Աշխ. որինսդրքի 89
հոդ.), ավելի ցածր կարգի փոխվելու հա-
մաձայնողը փոխվելու որից 15 որ ստանում են
նախկին աշխատավարձը:

71. Այն բոլոր բանվոր-ծառայողները,
վորոնք ընտրվում են արհմիության և կոո-
պերատիվ մարմիններում, բացի Աշխ. Ռ-
բենսդրքի 160 հոդից. ցույց տված գեպքե-
րից, պահում են իրենց նախկին պաշտոն-
ները, կամ համապատասխան աշխատանքի
իրավունք այն գեպքում, յերբ պահանջ կը-
ներկայացվի մեկ ընտրական շրջան վերջա-
նալու որից յերեք ամսից վոչ ուշ։ Նույն
իրավունքը վերապահվում է այն բանվոր-
ծառայողներին, վորոնք առաջ քաշման կար-
դով փոխարգվել են ուրիշ հիմնարկ, փոխա-
շըրման որից վեց ամսվա ընթացքում։

8. ԱՇԽԱՄԱՇՏԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

72. Տպարանում պետք է ունենալ բավա-
րար թվով լվացմարաններ և պահանջման քա-
նակությամբ սապոն։

Չեռնարկությունը պարտավորվում է
փիզիքական աշխատանք կատարող բանվոր-
ներին և մեքենագրություն վեց ամիսը մեկ
անգամ տալ մասնագիտական հազուսոներ՝
իսկ ամեն որ հանգստի ժամերին թեյ:
յերեսի սրբիչներ, հետ սուանալով հները,

ծԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ.— ա) Կաթը արվում է
ձուլաբանի, ցինկողբաֆիալի, լինոտիսկի,
ստերլիտիզ և ռատացիոն ու հետադայում
նոր բացվելիք լինասակար ցեխերի բանվոր-
ներին:

բ) Բոլոր գրաշաբներին արվում է յուրա-
քանչյուր աշխատանքի սրվա համար մեկական
բաժակ կաթ:

գ) Բանվորների արտհաջուսաների ժաքրու-
թյունը իր գրա յեւ վեցնում ձեռնարկությու-
նը, 1/8 որը մեկ անգամ արտհաջուսաները և
շաբաթը մեկ անգամ յերեսորբիչները լվանալ
տալով:

դ) Մասնահագուտի փոխարեն գրածական
փախատուցում տալ չի թույլատրվում:

յե) Հատ պաշտօնների մասնագիտական հա-
զուսոնների ցուցակը կցվում է:

73. Չեռնարկությունը պարտավոր է բո-
լոր բաժեններում ստեղծել առողջապահիկ
պարմաններ և ապահովագրել բանվոր-ծառ-

ուայողների կյանքը դժբախտ պատահարների
գեպըում:

74. Տեխնիկական անվտանգությունը այլ
մար նախատեսնված գումարները ոգտա-
ծել ժամանակին և այդ ուղղությամբ Աշխ-
ատղկոմատի հետ կնքել տեխնիկական ան-
վտանգության պայմանագիր:

75. Չեռնարկության բոլոր ցեխերում
պետք է լինի գեղարկղ անհրաժեշտ զեղու-
րայիցով՝ շտապ ոգնություն ցույց տալու
համար:

9. ԵՐԶԱԿՈՒՐԴՆԵՐ

76. Բոլոր բանվոր ծառայողները և
խմբագրության աշխատավորները վոչ պա-
կաս օ և կես ամիս աշխատելու զեղում
ոգտիում են հերթական արձակուրդով տար-
փա համար հետեւյալ ձևով:

ա) Բոլոր բանվորները ստանում են մեկ
ամսվա արձակուրդ:

բ) Բոլոր մեքենագրութիները ոգտվում
են 21 որվա արձակուրդով տարփա համար:

ծԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ 1.— Այն գրառենյակային
աշխատազները, վորոնք անմիջականորեն կազ-
մած են արտագրության հետ և աշխատում են
այնքան, վորքան նույն ցեխի բանվորները,

նման աշխատակիցները նույնպես ստանում են
տուրքա համար մեկ տժավար արձակուրդ:

ՄԱՆՈՒՐՈՒԹՅՈՒՆ 2.— Մանրամասն գուցակ
առնել ակուրագի վերաբերյալ կցվում է ուշին
անդ աշխատական պայմանագրին, վորովես համեր-
գած:

77. Հեռնարկությունը պարտավոր ե
տարեկերչին փակել բոլոր բանվոր-ծառա-
յոդների, խմբագրությունների, աշխատա-
վորների արձակուրդային հաշիվները:

78. Արձակուրդի իրավունք ունենալու
համար սահմանված ժամանակից չուտ ար-
ձակվող բանվոր-ծառայողը հաշվեհարդարի
ժամանակ ստանում է դրամական փոխհա-
սուցում չորստագործված արձակուրդի փո-
խարեն: Մեկ ամիս արձակուրդով ուղարկու-
նելով ստանում են ամսական աշխատավարձի
1-12-ի, իսկ 15 որով ուղարկուները 1-24 չա-
փուգ:

10. ԿԱԴՐԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍԻՒԹՅԱՆ ՍԱՍԻՆ

79. Անշափահամերը ձեռնարկության
մեջ կազմում են վորակյալ բանվորների
գումարի 10%-ը, վորից 30%-ը
պիտի լինեն կանայք:

ՑԵՐԵ Աշխատավայում՝ կան ցուցակագրե-

ված մեր միության անդամ աշխատական
չրջանը չափարտած անշափահաս գործա-
դուրկներ, զործարանի անշափահամների
տոկոսը լրացրում ե առաջին հերթին հիշյալ
գործազուրկներով:

ԾԱՆՈՒՐՈՒԹՅՈՒՆ.— Ագմինիստրացիան
գործադոր ե բրոնիայի թիվը լրացնել հար-
գումային բանվորների և յերկարատեղ բան-
գործական ստաֆ ունեցող բանվորների դաշտի-
ներով:

80. Աշխակերտության վորակավորման
համար 1931 թվի հունվարի 1-ից կազմակեր-
պել բրիգադային ուսուցում, վորի մեջ մըտ-
նում են 1-4-րդ կարգի աշխակերտական ցան-
ցում յեղածները: Պետհրատը պարտավոր-
վում է գրաշաբանոցին և մեքենայական
բաժնին կից բաց անել վորակավորման կուր-
սեր առանձին ցեխներով և հատուկ հրահան-
գիչներով: Հետագայում՝ հնարավորության
դեպքում նույն տիպի ուսուցման ցեխներ բաց
անելով նաև մյուս բաժիններին կից:

81. Պետհրատը պարտավոր ե 6 ամիսու
մեկ անդամ բժշկական քննության յենթար-
կել աշխատավայում՝ իսկ տարեկան մեկ
անդամ ընդհանուր բանվորությանը և կա-
անդամ ընդհանուր բանվորությանը:

տարել բժշկական համձնութազավի վարուժուժ-
ները:

82. Վորակավորման և վերավորակա-
վորման համար հաճախակի կենտրոնական
քաղաքներ գործուղել ցեխերի աչքի ընկնող
փորոշ հարվածայիններին և նրանց ցուցակը
համաձայնեցնել արտադրական խորհրդակ-
ցության և գործարկութիւնի հետ:

83. Սույն պայմանագրը կնքվում է մեկ
տարի ժամանակով և ույժի մեջ և մտնում
1931 թվի Հունվարի 1-ից մինչև 1931 թ.
գեկտեմբերի 31-ը և տարածվում է ներկա-
յումս աշխատող և թե հետապայում նոր
ընդունվող բանվոր ծառայողների վրա:

ՍԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. 1.— Սույն պայմանագի-
րը չի տարածվում վարձման աշխատանքից
արձակելու կամ աշխատանքի գնահատման ի-
րավունքով ուժոված վարչական կազմի վրա:

ՍԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. 2.— Պետհատը անհօ-
տուկան պայմանագիր կնքելիս պարտավոր և
պատճեները ներկայացնել վոչ ուշ քա՞ն այդ-
պիսինքի կնքումից 3 օր հետո:

84. Պայմանագրի կիրառման ժամանա-

կամիջոցը կամ պայմանագրերի առանձին
կետերը, փոփոխության կարող են յենթարկ-
վել միայն կողմերի փոփագարձ համաձայ-
նությամբ:

85. Սույն պայմանագրի կիրառման կամ
նրա մեկնաբանման հողի վրա ծագած կոնֆ-
լիկտների և վեճերի լուծման համար Պետ-
հարտում կազմակերպվում ե Գ.Կ. Հանձ-
նաժողով։ ԳԿՀ-ի կազմակերպման կարգը,
նրանց պարտականությունները սահման-
վում են հատուկ կանոնադրությամբ։

ՆԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. — Պետհատը և Պար-
հարկոմը ԳԿՀ-ի անդամներին պետք է առն-
համապատասխան լիազորություններ։

86. Սույն պայմանագրի կնքման ժամա-
նակ Պետհարտում աշխատողների թիվն և
499 հոգի։

87. Սույն պայմանագրով չնախատես-
ությած աշխատանքի բոլոր պայմանները
կարգավորվում են աշխատանքի այդ մասին
դորժող որենքներով։

88. Սույն պայմանագրը Պետհատի
կարչության հաշվին ուղագրվում է և բո-

Ժանվում բանվոր-ծառայողներին մեկական 32
որինակ :

Հայաստանի տպագրական արտադրական
բանվորների՝ Պետհրատի
գործարկութիւնագլած՝

Վ. ՄԱՐՈՅԱՆ

ՀՍԽՀ Պետական Հրատարակչության Վարչության նախագահ՝

Ն. ՄԱԿԻՆՑ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՑԱՐԱՐԱՆ

Յերևան, Գլամիլի 6297 (բ). Պատճ 1051, Տիրութ 500

«Ազգային գրադարան

NL0204110

